

Régi sínek

SZÁVAI ATTILA

Ősz. Szőrös hajósemberek bolgár uszályokon hordják el a dunai nyár emlékeit. A lomha vastestek lassan haladnak el a szombat délután folyóparti bámulói előtt. Uszálygyomrukban hanyagul összedobálva minden, ami még belefért az időbe indulás előtt. Odabent fémszagú gépek húzzák halomra a nyármaradékot, jobban férjen, kell a hely a következő kikötőben felszedendő, további nyármaradékoknak. Szuszogó pneumatika, ragadós olajszag, monoton gépszorgalom. Aztán az egészet elviszik délre. Az érzékenyebb hajósemberek érdeklődve figyelik az uszály keltette hullámokat, majd lassú, széles mozdulatokkal integetnek a parton ámuló gyerekeknek és kiskutyáknak. A gyerekeket és kiskutyákat nagymamák figyelik.

*

Őszi nagymamák a padon, örülnek, vagy csak simán büszkék, hogy megint itt egy ős, megúszták végbéltükrözés nélkül a nyarat. Fejükben nyári emlékek: lecsófőzés, belvárosi séták, megfejtett rejtvények kedveslassú poénjai. Megbeszélik az idei befőttek készítését. Megbeszélik a politikát, fiatal szomszédjaik ruhaviselési, zenehallgatási, szeretkezési szokásait. Nem értenék, ha elmondanád nekik, hogy befőttesüvegek ők is, amikbe – bizonyos kezek – érni tették a dús húsú gyümölcsöket, persze megfelelő előkészítés után. Nem mindegy, kibe mit tesznek. Az ősi receptek nem tévednek. Aztán már csak idő kell, hogy beérjenek a belső dolgok, hogy legyen miért kifutniuk az angyaloknak a spájzba (hűvös téli napokon), mikor a jó esti filmet megszakítva testápoló- és tamponreklámot ad a nagy közszolgálati.

*

A jó esti film előtt még sokan kutyát sétáltatnak. Az őszi kutyás lányok kisebb ívben dobják a színes labdákat a lobogó fülű vizsláknak, kisebb ívben pisilnek a részeg gimnazista fiúk, lassabban áll meg a vészfékező buszok fékringása. Lassan kihúlnak a nyári szerelmek és a nyári szerelmekben összeizzadt nyári lepedők. Messzire szállnak a szférákba a lelkes, nem mindig őszinte puszicuppanások. Puszflokká milliói repülnek az ég felé. A nyári írók nem írják meg azonnal a nyári szerelmüket, elteszik őszre, legyen mihez nyúlni a szűkösebb napokon. Egyelőre a millió cuppanást kísérik hunyorgó tekintettel, ahogy azok lassan egygé válnak a nagy késsel.

*

Ősszel magányosabbak a kerékpártárolókban hagyott bicajok. A mozdulatlan hajtókarokban még frissek a nyár eltekert kilométerszázai. A kerékpárút kanyarjaiban még ott vannak a nagy nyári bedőlések emlékei, a nagy nyári dekoltázsok kanyonjai, a nagy benézések, a gyerekkacagások. Ott vannak még, de már kevésbé érzékelhetőek. Eltűnnek lassan a reggeli ködökben. Felszívódnak. Vissza oda, ahonnan származnak: a semmibe. A többi megvalósult lehetőség közé.

*

Vannak egészen különleges megvalósulási lehetőségek. Ezek templomokba kerülnek aztán. Ősszel másképp reccsennek a templomi padsorok, másféle lendülettel prédikálnak isten szolgái, másképp mondják: áldott a te méhednek. A freskók szentjeinek arcvonásai szelídebbek a megváltozott fényviszonyoktól. Szent Mihály lazábban fogja marokra az lábai előtt fetregő Sátán hajzatát. *Ki olyan, mint az Isten?!* –gondolja közben, újra és újra. Ezerszer és ezerszer. Egy őszi templomban jobban érzékelhető az évszázadok alatt felgyülemlett emlék. A szerelem és a gyász rezgései és a kettő elegye: a béke. Ez a közös origó. Valahogy békésebbek az őszi templomok, főleg a kis kápolnák. Kiváltképp, ha arra jártadkor nem túl távol avart égetnek. A finom, szelíd füst illata bejár a fák közé, a gondolatok közé. Hogy ott elindítson valamit. Elindítson valamit, ami mindig is mozgásban volt feléd, csak te kitértél, elszaladtál.

*

Van valami különös egy több száz méteres vasúti területben, ahol visszabontották a síneket, elvitték a vasakat és rendre egymásra dobálták a talpfákat. Tipikus őszi kép ez is, lelassulnak a percek, ha elidőzől egy ilyen

helyen. És nem mész el túl sokáig azon, hogy bizony, van úgy, hogy fel kell szedni a régi síneket, újakat kell hozni, vagy másik nyomtávot kell kijelölni, mert a régi már nem túl korszerű. Nem nagy egyenlőségjelet gondolni ez és valami más közeli dolog között.

*

Ősszel tele van a levegő az ihletre váró irodalmi ötletekkel, ott tolongnak a felhőkben, ott moccanak a lehullott falevelek alatt, ott vannak a lelkes kiskutyák nyálcseppenéseiben, a részeg bakterok fejtartásában, fiatal lányok éjszakai sikolyaiban. Ott sétálnak ablakod alatt.

Kinézel az ablakon és látsz egy szakadt figurát, ötvenes férfi, berasztásodott hajjal, mocskos ruhában, ahogy egy vele egykorú babakocsit tol maga előtt. Az egyik kerék ritmikusan nyikorog. Van két másodperc, mikor ez a nyikorgás betölti az egész teret, minden szférát, nem tudsz másra figyelni. A babakocsiban a férfi lomjai vannak egymásra hányva, szatyrokban, zsákokban, ki tudja miféle kacatok, miféle fertők. A férfi kínos lassúsággal tolja hulladékrományát, mintha saját életét. Néha megáll. És néz előre mereven. Ilyenkor mintha kikapcsolnák. Hogy van egy nagy kéz, ami ilyenkor megnyomja a gombot. A férfi talán erőt gyűjt ilyenkor, talán eszébe jut valami fontos. Mint egy rovar, ami szaladás közben meg-megáll. RovareMBER. Van arca, de nincsenek vonásai. Csak a mocskos csomagok. És a nyikorgó kereke. Talán épp egy íróra vár, hogy megfogalmazza. Szöveggé válását várja talán, hogy ott élhessen tovább valami normálisabb életet, egy normálisabb sztoriban.

